

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ В МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ УМОВАХ

**Б.М. Ворвинець, аспірант.
Чернігівський національний технологічний університет**

© Ворвинець, Б.М., 2014.

Стаття отримана редакцією 08.05.2014 р.

Вступ. У транзитивних умовах ринок праці є одним із найбільш важливих, складних та мінливих елементів регіональної економіки. Його специфічність пояснюється не лише тим, що саме тут переплітаються інтереси роботодавця й працівника, формуються умови праці, рівень зайнятості й заробітної плати, а ще й тим, що ринок праці є узагальненим індикатором широкого кола явищ суспільного розвитку.

Огляд останніх джерел досліджень та публікацій. Вагому роль в осмисленні теоретико-методичних основ функціонування й розвитку ринку праці відіграють напрацювання сучасних економістів, зокрема: Д.П. Богині, М.П. Бутка, В.І. Герасимчука, О.А. Грішної, С.П. Калініна, В.Д. Лагутіна, Е.М. Лібанової, Л.С. Лісогора, Н.Д. Лук'янченка, Ю.М. Маршавіна, М.І. Мурашка, А.А. Никифорової, В.В. Онікієнка, В.М. Петюха, С.І. Пірожкова, У.Я. Садової, Л.К. Семів, Г.Е. Слезінгера, О.О. Титара, Г.О. Черниченка, М.В. Шаленка та інших. Дослідження публікацій сучасних науковців свідчить про наявність значного доробку, присвяченого поглибленню та удосконаленню основних методологічних положень теорії ринку праці, їхньої деталізації та адаптації до трансформаційних умов.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Рецесійний стан економіки України, загострення широкого кола соціальних проблем, таких як: бідність населення, високий рівень безробіття, неповна та неефективна зайнятість, низька продуктивність праці – є переконливим свідченням необхідності докорінних суспільних трансформацій, спрямованих на якнайшвидший перехід до модернізаційних орієнтирів розвитку ринку праці.

Мета статті. Такий сценарій розвитку загострює особливості функціонування сучасної національної моделі ринку праці на макро- та мезорівнях, що і зумовлює мету даної статті.

Основний матеріал і результати. Досліджуючи сутність ринку праці, особливості його функціонування та методологічні засади розвитку, сучасні дослідники, такі як О.І. Амоша, Д.П. Богиня, О.В. Борюшкіна, В.Я. Брич, С.С. Гринкевич, О.А. Грішнова, О.І. Ілляш, А.В. Ковтун, Е.М. Лібанова, Ю.М. Маршавін, І.Л. Петрова, В.М. Петюх, М.В. Семикіна, використовують переважно два домінуючі підходи – діалектичний і функціональний. Діалектичний підхід дає змогу обґрунтувати причинно-наслідкові зв'язки, процеси диференціації та інтеграції, постійну суперечність між сутністю і явищем, змістом і формою. З позицій діалектичного підходу дослідження ринку праці [2; 11] зосереджено на розгляді сукупності відносин між людьми стосовно відтворення робочої сили, котрі вивчаються у контексті взаємозв'язку між виробничими відносинами та рівнем розвитку продуктивних сил суспільства. Функціональний підхід при дослідженні ринку праці спирається «на функціонально-економічні взаємозв'язки і «технології» руху робочої сили в умовах ринку. За такого підходу ринок праці розглядається як засіб відтворення трудового потенціалу, як форма функціонування особистого фактора виробництва і як форма розвитку людського капіталу» [2; 11].

Поруч із базовими підходами ряд науковців пропонує використовувати системний [9; 11], системно-структурний [8], комплексний, цільовий [1; 11] чи територіальний [8; 13, с. 7] підходи.

Комплексний підхід до вивчення функціонування ринку праці полягає в урахуванні організаційно-економічних, соціально-психологічних, правових, техніко-технологічних та інших особливостей у їхній сукупності та взаємозв'язку при домінуючій ролі соціально-економічних. Системний підхід, спираючись на врахування взаємозв'язків між окремими елементами механізмів ринку праці, полягає в розробленні кінцевих цілей, визначенні шляхів їх досягнення [11]. Територіальний підхід виявляє ступінь диференціації процесів, окремих видів

життєдіяльності, що розглядаються не відокремлено, а як організуюча територія [13, с. 7]. Системно-структурний підхід досліджує ринок праці як цілісну динамічну систему, що характеризується певною впорядкованістю елементів, а пізнання його внутрішньої впорядкованості спрямоване на вивчення механізму взаємодії підсистем [8].

Вивчення особливостей формування та функціонування ринку праці в рамках нашого дослідження вважаємо за доцільне проводити, спираючись на органічне поєднання діалектичного й функціонального підходів, доповнених територіальним. Саме таке поєднання створить можливість об'єктивно та всебічно аналізувати сучасний етап розвитку ринку праці з урахуванням територіальної специфіки, виявляти та досліджувати залежності між соціально-економічними явищами і процесами, котрі пронизують його механізм, надасть якісно-кількісну характеристику, необхідну для розроблення адекватних заходів щодо його розвитку.

Розглядаючи ринок праці у вузькому та широкому сенсі, науковці виокремлюють три рівні його дослідження: мікрорівень, котрий вивчає специфіку його виявлення в межах окремого підприємства і зосереджений на вивченні питань організації, планування, стимулювання та використання різної за видами, змістом і характером праці персоналу; мезорівень, який зосереджує увагу на аналізі прояву територіальних особливостей функціонування та регулювання розвитку внутрішніх ринків праці підприємств у межах просторової господарської системи при їх взаємодії з регіональними органами управління з метою досягнення ефективної зайнятості населення регіону через збалансування попиту і пропозиції робочої сили; макрорівень, котрий оцінює стан, тенденції та прогнозує показники зайнятості й безробіття країни з метою розроблення стратегічної соціально-трудової політики держави та її регулювання. Вважаємо, що на сучасному етапі функціонування ринку праці України варто виділити особливості прояву модернізаційних процесів саме на регіональному рівні. Таке дослідження створює передумови для виявлення специфічних критеріїв, що формують кон'юнктуру ринку праці, враховують виробничий профіль і рівень соціо-еколого-економічного розвитку регіональної господарської системи, процеси територіального розселення, активність міграційних процесів тощо. Крім зазначеного, зрозумілим є те, що ефективне функціонування національного ринку праці в умовах унітарної держави можливе лише за умов комплексної взаємодії регіональних ринків праці.

Розвиток ринку праці, що являє собою складний суперечливий процес кількісних, якісних і структурних змін у сфері формування, використання, розподілу й відтворення робочої сили, відбувається під впливом широкого кола факторів, різних за своєю етимологією, інтенсивністю, спрямованістю, силою та частотою впливу. Саме ці фактори проектуються на всі процеси функціонування ринку праці, спрямовуючи напрями і тенденції його розвитку, встановлюючи форми регулювання й інституційного забезпечення, визначаючи ефективність дії його механізму.

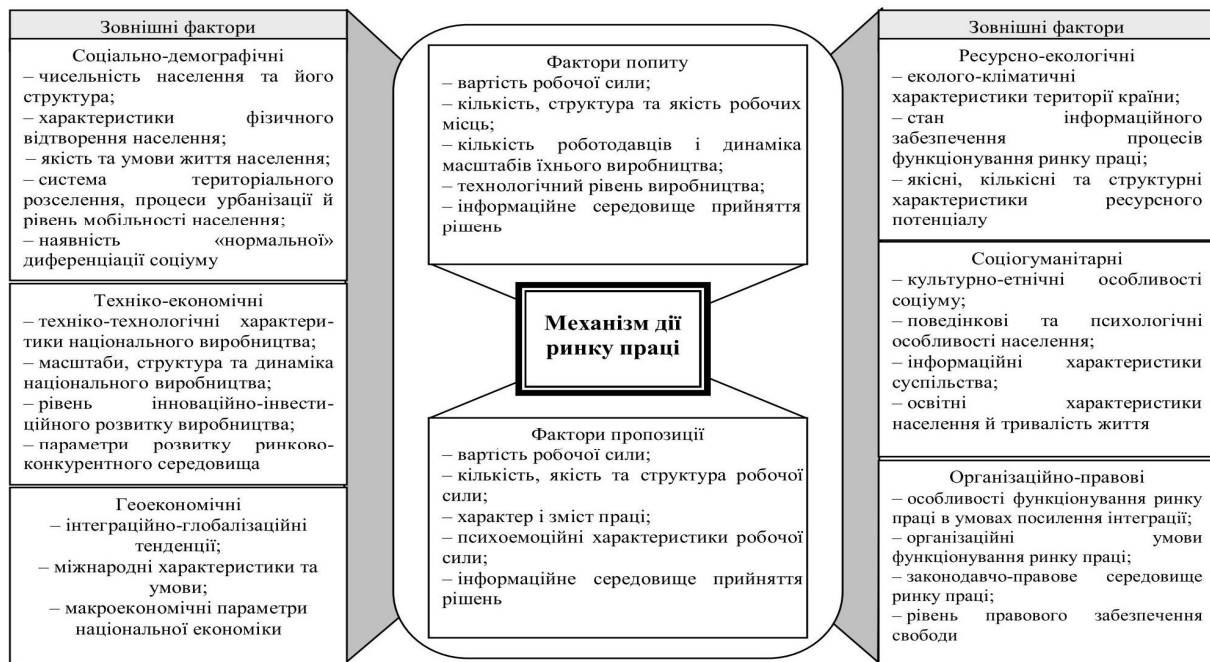
Водночас наявність глибоких протиріч у сфері соціально-трудових відносин, суспільні конфлікти, масове зuboжіння населення, посилення диференціації доходів зумовлюють необхідність поглиблення цих досліджень з урахуванням модернізаційного вектора розвитку українського суспільства.

Фактором (англ. «factor» – посередник, від латин. «factor» – той, що робить), згідно з визначенням Економічної енциклопедії за редакцією С.В. Мочерного, називають умову, рушійну силу, причину будь-якого процесу чи явища, що визначає його характер або одну з основних рис [4]. У рамках нашого дослідження, погоджуючись з думкою провідних фахівців, вважаємо за доцільне фактори, що визначають функціонування ринку праці, поділяти на внутрішні та зовнішні. До зовнішніх факторів необхідно віднести всі умови, причини, рушійні сили, величина, спрямованість і сила дії яких визначаються поза межами ринку праці, всі вони носять екзогенний характер, прямо чи опосередковано впливають на умови діяльності суб'єктів чи результати функціонування ринку праці в цілому. Серед зовнішніх факторів доречно виокремити соціально-демографічні, особистісно-психологічні, техніко-економічні, організаційно-правові, ресурсно-екологічні, геополітичні та макроекономічні. Внутрішні фактори є результатом дії самого ринку праці, вони носять ендогенний характер, мають достатній рівень визначеності й змінюються під впливом поведінки суб'єктів ринку праці. Тому в складі внутрішніх виділимо фактори попиту і пропозиції. Окремо виділяти фактори ціни (заробітної плати) сенсу немає, оскільки цей інструмент дії ринку праці зазнає опосередкованого впливу всіх факторів попиту, пропозиції та зовнішнього середовища (рис. 1).

Погоджуючись з думкою У.Я. Садової та Л.К. Семів [12], варто враховувати, що будь-які умови, причини або рушійні сили трансформуються у фактори лише під впливом тих чи інших

законів або закономірностей розвитку, тобто самі вимагають особливих умов існування [7]. Тому, визначивши фактори функціонування ринку праці, у методологічному плані важливо доповнити їх системою закономірностей, в основу котрих покладені загальні закони суспільного розвитку.

Варто відзначити, що досить поширеною є позиція щодо тотожності законів та закономірностей, коли «одні й ті ж самі відношення розглядаються і як закони, і як закономірності» [5]. Однак, на нашу думку, таке спрощення сприйняття наукових понять позбавляє дослідження відповідного рівня глибини пізнання та об'єктивності суджень. Під економічним законом прийнято розуміти [4, 5, 6] стійкі, об'єктивні, постійно існуючі причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами чи процесами. Усі закони діють незалежно від волі, знання та сприйняття їх людиною, що і надає їм об'єктивного характеру, однак можуть набувати специфічних рис прояву залежно від особливостей території, виду господарської діяльності або часових меж. Саме ці специфічні риси проєкції одного чи кількох законів, що притаманні певній просторово-господарській системі у визначений проміжок часу, і характеризують закономірності.

Рис. 1. Фактори функціонування ринку праці екзо- та ендogenous характеру

Наукові розробки, які стосуються виявлення, класифікації та дослідження прояву дії законів, що визначають формування та функціонування ринку праці в сучасних умовах [4 – 6, 10 – 12], характеризують значний рівень розробленості даних питань. Зокрема, М.Я. Зуб у своїй статті «Методологічні основи формування регіонального ринку праці», провівши детальне дослідження, робить висновок, з котрим погоджуємося і ми, що формування та розвиток ринку праці регулює ціла система законів, котра включає поряд з економічними ще й соціальні, економіко-географічні, психологічні, управлінсько-організаційні, кібернетичні та закони розвитку людських систем [6]. Тому, на нашу думку, більшої актуальності набувають дослідження саме закономірностей ринку праці з урахуванням сучасного етапу, спрямованого на модернізацію суспільного виробництва. У рамках нашого дослідження пропонуємо закономірності формування і функціонування ринку праці розуміти як стійкі, часто повторювані причинно-наслідкові зв'язки між суспільним виробництвом та соціумом, які є наслідком дії системи законів та зумовлені особливостями територіально-просторової системи у певних часових межах.

Процес дослідження закономірностей ринку праці будемо здійснювати відповідно до запропонованої сучасними західними науковцями «теорії еволюції економіки», в рамках котрої українські вчені В.В. Онікієнко, Л.Г. Ткаченко та Л.М. Ємельяненко виділяють дві групи закономірностей ринку праці як складної динамічної системи: регулюючі, тобто закономірності функціонування, які сприяють стабілізації нинішньої якості системи, та формуючі, тобто закономірності розвитку, що призводять до переходу системи в іншу якість [10, с. 66]. До

основних регулюючих закономірностей ринку праці, сформованих викликами процесів модернізації, віднесемо закономірність комплексно-пропорційного функціонування, поглиблення суспільного й територіального поділу праці, соціальної структуризації та мобільності, глобалізації та регіоналізації ринку праці, а до закономірностей розвитку – соціальної спрямованості, плановірності розвитку, збалансованості розвитку, раціонального, соціально-економічно ефективного ринку праці (рис. 2).

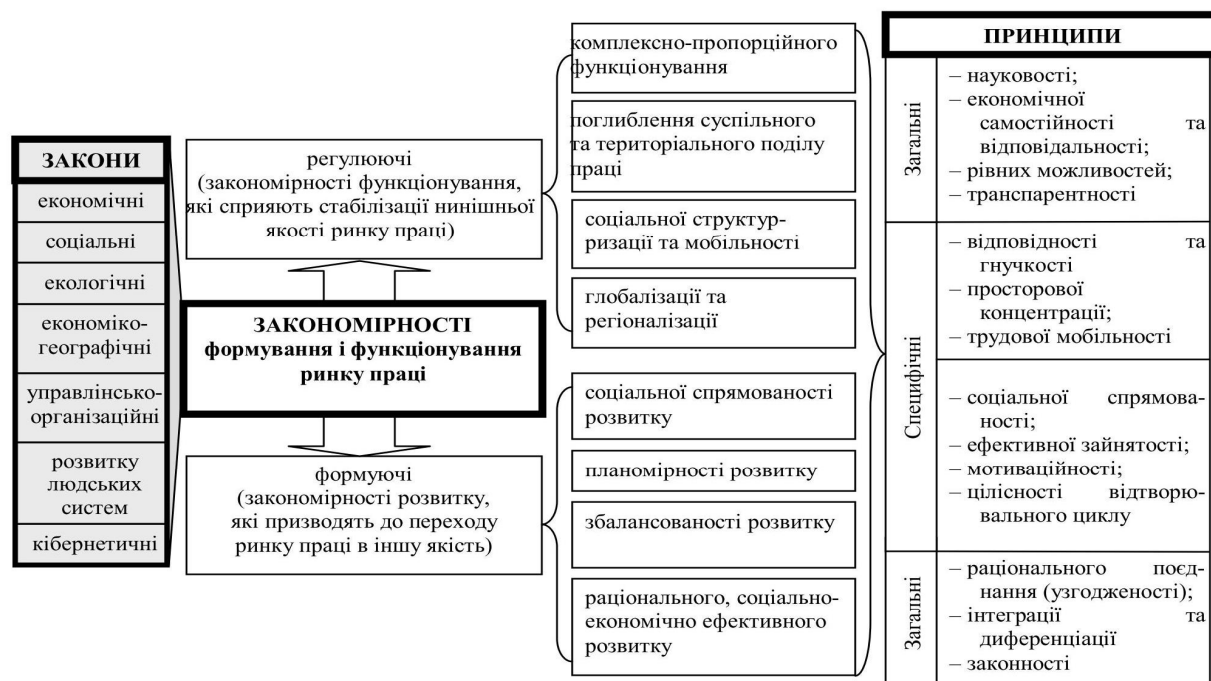
Закономірність комплексно-пропорційного функціонування ринку праці – це одна з фундаментальних закономірностей територіальної організації ринку праці, що відповідає економічному закону комплексного, пропорційного розвитку господарства та концентрації виробництва в цілому.

Ринок праці у своєму функціонуванні повинен комплексно і пропорційно відповідати потребам розвитку певної території, тобто забезпечувати безперервний, узгоджений, співрозмірний розподіл як по території країни, так і між окремими видами діяльності, організаційно-правовими формами підприємств, відповідної за якістю, кількістю, структурою, освітою чи іншими ознаками робочої сили з метою забезпечення ефективного розвитку виробництва й підвищення добробуту всіх членів суспільства.

Комплексність і пропорційність перебувають у тісній органічній єдності, однак сьогодні територіально-галузеві пропорції є малокерованими та складно-регульованими. Саме ринок праці повинен забезпечувати регулювання і підтримку пропорційності, збалансованості та комплексності суспільного виробництва і соціуму на територіальному рівні.

Реалізація цієї закономірності дає змогу обмежити надмірну концентрацію виробничих об'єктів чи окремих категорій населення та сприяє ліквідації асиметрії розвитку.

Закономірність поглиблення суспільного та територіального поділу праці є формою прояву закону суспільного поділу праці, відповідно до якого розвиток окремих територій характеризується домінуванням на кожній з них тих галузей, для яких склалися найбільш вигідні природно-ресурсні та соціально-економічні передумови, а поступальний розвиток суспільного виробництва призводить до поглиблення їх спеціалізації. Указане означає, що структура ринку праці певної просторово-часової системи повинна відповідати та змінюватись адекватно до поглиблення поділу праці, тобто його територіально-галузева сегментація повинна найбільш повно відповідати природним, демографічним, економічним, виробничим і соціальним умовам.

Рис. 2. Система закономірностей та принципів ринку праці

Дотримання цієї закономірності веде до підвищення ефективності функціонування ринку праці за рахунок найбільш повного використання ресурсів праці відповідно до потреб та якісно-кількісних характеристик робочих місць і зменшення транзакційних витрат на рух робочої сили між територіями, професіями, шаблями, соціальними класами тощо.

Закономірність глобалізації та регіоналізації ринку праці є формою прояву дії законів інтернаціоналізації господарського життя й вартості, світової конкуренції, нерівності економічної розвитку.

Сучасні умови функціонування ринку праці характеризуються наявністю двох протилежних, але взаємозумовлених процесів – глобалізації та регіоналізації. Глобалізація на ринку праці проявляється через поглиблення його інтеграції у світогосподарський простір, запозичення глобальних тенденцій, сучасних технологій, системи соціальних цінностей і моделей поведінки, участь у міжнародних процесах поділу праці, конкуренції, міграції робочої сили. Регіоналізація проявляється у різній швидкості та якості функціонування регіональних ринків праці й обумовлює мозаїчність територіальної структури національного ринку та сприяє посиленню поляризаційних тенденцій в ефективності їх діяльності.

Глобалізація і регіоналізація сучасного ринку праці формує широке коло проблем і протиріч, подолання котрих можливе на основі раціонального поєднання самоуправління на мезорівні з державною стратегією розвитку ринку праці, спрямованою на захист національних інтересів.

Закономірність соціальної структуризації та мобільності є базовою закономірністю соціальної природи, що є формою прояву дії законів соціалізації особистостей, соціальної структуризації організації, соціальних ролей і соціальної мобільності.

Протягом працездатного життя людини відбувається складний процес формування, засвоєння та модифікації її соціального статусу, потреб і моделей мотивації та трудової поведінки. Оскільки без цього явища відтворення людського капіталу суспільства не можливе, то ринок праці повинен сприяти раціональному соціальному розвитку робочої сили. Важливо усвідомлювати, що побудова ефективної структури ринку праці має найбільш оптимально поєднувати мотивацію поведінки формальних і неформальних груп, визначати потенційні зони їх конфліктів, забезпечувати можливість у процесі трудової діяльності вільно переміщуватись у соціальному просторі та гарантувати дотримання соціальних прав і свобод кожного окремого суб'єкта не залежно від його соціального статусу.

Закономірність соціальної спрямованості розвитку ринку праці відображає конституційно закріплені вектори розвитку нашої держави, що визнають людину найвищою соціальною цінністю суспільства. Соціальна спрямованість функціонування ринку праці означає домінування повного задоволення особистих, колективних та суспільних потреб населення, пріоритетність розв'язання соціальних проблем і забезпечення конституційних прав усіх громадян на працю та її адекватну винагороду, на вільний вибір місця проживання і сфери використання робочої сили, на гідне життя та соціальний захист.

Закономірність раціонального, соціально-економічно ефективного ринку праці впливає зі спеціального економічного закону економії часу та закону зростання продуктивності суспільної праці. Ця закономірність пов'язана з існуванням значної диференціації в розміщенні об'єктів залучення та пропозиції робочої сили і характеризує наявність трансакційних витрат, пов'язаних з рухом робочої сили між територіями, професіями, кваліфікаційними рівнями, місцями роботи тощо.

Раціональне функціонування ринку праці повинне забезпечити найвищу соціально-еколого-економічну ефективність суспільної праці завдяки раціональному використанню робочої сили за її якісно-кількісними характеристиками відповідно до існуючої структури робочих місць на певній території, тобто передбачає раціональне розміщення елементів ринку праці у просторі, яке забезпечувало б мінімізацію витрат часу на їх взаємодію.

Реалізація такої закономірності дозволяє отримати максимальний соціальний ефект для сторони пропозиції робочої сили (поліпшення рівня життя населення) й оптимальний економічний ефект для сторони формування попиту (поліпшення якості, структури та масштабів національного виробництва) через узгодження їх інтересів.

Закономірність збалансованості розвитку ринку праці є базовою економічною закономірністю, що визначає механізм ринкового саморегулювання ринку праці й відображає дію законів попиту, пропозиції, вартості та конкуренції.

Головний зміст цієї закономірності полягає у необхідності досягнення динамічної відповідності між пропозицією робочої сили і потребами в ресурсах праці розташованих на певній території суб'єктів господарювання в усіх сегментах національного ринку праці на основі використання інструментів добросовісної конкуренції та «нормальної» диференціації заробітної плати. Реалізація такої закономірності дозволяє розв'язати головне соціально-економічне завдання функціонування ринку праці – досягнення повної та ефективної зайнятості при

оптимальних обсягах національного виробництва.

Закономірність планомірності розвитку ринку праці є проекцією дії законів планомірного розвитку економіки, економії часу, усупільнення праці, концентрації виробництва тощо.

Закономірність виражає внутрішньо необхідні, суттєві та сталі зв'язки між еволюцією технологічного способу виробництва й розвитком професійно-кваліфікаційних характеристик робочої сили. Суспільний характер виробництва на сучасному історичному етапі розвитку національної економіки неминує породжує планомірність як форму економічного розвитку: з поглибленням суспільного поділу праці, підвищенням спеціалізації посилюються взаємозалежності, що вимагає узгодженості тактичних та стратегічних дій між окремими виробниками, робочою силою, навчальними закладами, біржами праці, профспілками певних територій і країни в цілому.

Така закономірність характеризує тенденцію, у якій стихійний (заснований на дії ринкового механізму саморегулювання) розвиток ринку праці поєднується із планомірним (заснованим на дії державного механізму регулювання). Реалізація такої закономірності означає, що масштаби свідомого регулювання розвитку ринку праці на цьому етапі модернізації національної економіки повинні бути домінуючими і значна частка соціально-трудова відносин повинна бути контрольованою з боку держави, профспілок та інших суб'єктів регулювання. Планомірність процесів розвитку ринку праці повинна забезпечуватися державою шляхом здійснення відповідної промислової, аграрної, структурної, інноваційно-інвестиційної та соціальної політики.

Практичною формою реалізації теоретичних законів і закономірностей виступають принципи. Тому з метою забезпечення високої ефективності ринку праці в сучасних умовах, що характеризуються процесами модернізації ключових сфер суспільного виробництва та поглибленням інтеграційних процесів міжрегіонального і міжнародного рівнів, варто спиратися на систему загальних та специфічних принципів його формування й функціонування (рис. 2): загальні принципи (економічної самостійності та відповідальності; рівних можливостей; повної поінформованості; раціонального поєднання (узгодженості); інтеграції та диференціації) є сталими за будь-яких умов і стосуються самої сутності функціонування ринку, яка є всезагальною і незмінною; специфічні – це принципи функціонування ринків праці як ринків особливого виду, що функціонують в умовах сучасного українського сьогодення, вони характеризуються поглибленням інтеграційних, трансформаційних і модернізаційних процесів (відповідності та гнучкості; просторової концентрації; трудової мобільності; соціальної спрямованості трансформацій; забезпечення ефективної зайнятості; прогресивної модернізаційної орієнтації; цілісності відтворювального циклу).

Висновки і пропозиції. Запропоновані методологічні підходи до формування та функціонування ринку праці можуть виступати основою для формалізованої оцінки динаміки й виявлення тенденцій, характерних для трансформаційних процесів ринку праці України, слугувати базисом для розроблення обґрунтованих управлінських рішень та моделей його регулювання і розвитку в умовах поглиблення інтеграційних процесів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпала О.В. Дослідження факторів розвитку і функціонування ринку праці Столичного суспільно-географічного району / О.В. Безпала // Науковий вісник ВДУ: Журнал Волинського державного університету ім. Лесі Українки. – Л., 2008. – С.186–192.

2. Борюшкіна О.В. Визначення поняття ринок праці” в економічній та соціологічній науках / О.В. Борюшкіна // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. пр. – Харків: Видавничий центр Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 2005. – С. 206–210.

3. Брич В.Я. Трансформація ринку праці та проблеми підвищення життєвого рівня населення. Методологія, практика, шляхи вирішення [Текст]: монографія / В.Я. Брич. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 375 с.

4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1. / Редкол.: С.В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.

5. Зуб М.Я. Закономірності, принципи, методи забезпечення ринкової інфраструктури попиту і пропозиції робочої сили / М.Я. Зуб // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 2(31). – С. 38–44.

6. Зуб М.Я. Методологічні основи формування регіонального ринку праці / М.Я. Зуб // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. – № 2(10). – С. 192–199.

7. Зуб М.Я. Фактори впливу на розвиток регіонального ринку праці за умов євроінтеграції / М.Я. Зуб // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 5. Т. 1. – С. 221–224.

8. Мархонос С. Методи дослідження територіальної організації праце ресурсного потенціалу в туризмі // С. Мархонос / Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – 2009. – №56. – С. 56–58.

9. Маршавін Ю.М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу: монографія / Ю.М. Маршавін. – К.: Альтерпрес, 2011. – 396 с.

10. Онікієнко В.В. Розвиток ринку праці України: тенденції та перспективи / В.В. Онікієнко, Л.Г. Ткаченко, Л.М. Ємельяненко; за ред. В.В. Онікієнка. – К.: Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2007. – 286 с.

11. Петюх В.М. Ринок праці: навч. посібник / В.М. Петюх. – К.: КНЕУ, 1999. – 288 с.

12. Садова У. Регіональні ринки праці: аналіз та прогноз / У. Садова, Л. Семів; за ред. М.І. Долішнього. – Львів: Друк, 2000. – 264 с.

13. Хомра А.У. Воспроизведение населения (территориально-организационный аспект) / АН УССР. Ин-т экономики. – К.: Наукова думка, 1990. – 176 с.

УДК 331.5

Ворвинець Богдан Михайлович, аспірант. Чернігівський національний технологічний університет. **Особливості функціонування регіонального ринку праці в модернізаційних умовах.** Визначення об'єктивно обґрунтованих перспектив розвитку ринку праці, як високоефективної збалансованої системи обумовило необхідність вирішення методологічних питань, пов'язаних із дослідженням та розробленням системи принципів, закономірностей і факторів його функціонування в трансформаційних умовах. Досліджено та поглиблено методологічні основи функціонування та розвитку ринку праці на регіональному рівні.

Ключові слова: ринок праці, регіональний ринок праці, принцип, закон, закономірність, фактори, методологія.

УДК 331.5

Ворвинець Богдан Михайлович, аспірант. Черниговский национальный технологический университет. Особенности функционирования регионального рынка труда в модернизационных условиях. Определение объективно обоснованных перспектив развития рынка труда как высокоэффективной сбалансированной системы обуславливает необходимость решения методологических вопросов, связанных с исследованием и разработкой системы принципов, закономерностей и факторов его функционирования в трансформационных условиях. Исследованы и углублены методологические основы функционирования и развития рынка труда на региональном уровне.

Ключевые слова: рынок труда, региональный рынок труда, принцип, закон, закономерность, факторы, методология.

UDC 331.5

Vorvynets Bohdan M., post-graduate student, Chernihiv National University of Technology. **Features of the regional labor market functioning under the modernization conditions.** Determining the objectively reasoned prospects of the labor market development as a highly balanced system, causes the need for solving the methodological issues connected with research and development of a system of principles, patterns and factors of the market's functioning under the conditions of transformation. The article studies and deepens the methodological base of the labors market functioning and development at the regional level.

Keywords: labor market, regional labor market, principle, law, factors, methodology.